

หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

มหาวิทยาลัยนอกระบบราชการ
ในสายตา “ชวน หลีกภัย”

หมายเหตุ- เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน ที่โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ ซิตี้ จอมเทียน พัทยา นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานเปิดการประชุมวิชาการและกล่าวปาฐกถาพิเศษเรื่อง “มหาวิทยาลัยกับทางรอดของแผ่นดิน” ซึ่งจัดโดยที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.)

“ทบวงมหาวิทยาลัยได้เสนอร่าง พ.ร.บ.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ... ต่อคณะรัฐมนตรี (ครม.) ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบแล้ว โดยในขณะนี้อยู่ในขั้นตอนของคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาในรายละเอียด ซึ่งรัฐบาลสนับสนุนในเรื่องดังกล่าว เพราะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ที่อยู่ในวงการศึกษาที่ต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลง และมีการปรารถกันมายาวนานว่าต้องการความเป็นอิสระ”

“การออกนอกระบบราชการต้องมีทางเลือก เหตุผลประการสำคัญคือจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ผมเชื่อว่าคุณภาพการศึกษาจะสูงขึ้น ซึ่งถ้าหากมีการประเมินผลงานที่ดีจะทำให้ทุกคนเก่งขึ้น ที่ผ่านมาระบบราชการไม่มีการประเมินผลเลย เป็นระบบที่มีหลักประกันมากที่สุด มีสวัสดิการรองรับ แต่เป็นระบบที่ไม่รับผิดชอบมากที่สุด ไม่ต้องทำอะไรก็อยู่ได้จนถึงอายุ 60 ปี ผลงานดีไม่ดีก็ได้เลื่อนขั้นแน่ๆ 1 ขั้น ซึ่งหลักประกันเหล่านี้ทำให้ประสิทธิภาพย่ำแย่ลง”

“ทุกคนต้องเตรียมตัวไว้ ความจริงการออกนอกระบบราชการทุกคนต้องทำงานหนักขึ้น แต่รายได้ก็สูงขึ้นเช่นกัน คนเก่งเท่านั้นที่อยู่ได้ในระบบการประเมิน ซึ่งที่จริงก็น่าเห็นใจอาจารย์ โดยอาจารย์ที่สอนด้านวิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์จะไม่กลัวต่อการออกนอกระบบ ขณะที่อาจารย์ที่สอนวิชาสังคมศาสตร์อาจจะห่วงไหว เพราะอาจารย์ด้านวิทยาศาสตร์จะมีความมั่นใจว่าถึงแม้ไม่ได้สอนในมหาวิทยาลัยก็มีเอกชนมาจ้าง แต่เชื่อว่าสายไหนก็ตาม หากมีความเชื่อมั่นในตนเองก็อาจจะไม่มีใครประเมินให้ต้องออก”

“รัฐบาลขอให้ความมั่นใจว่าจะไม่ให้งบประมาณน้อยลงกับมหาวิทยาลัยที่ออกนอกระบบ ผมกลับมองว่าต้อง

ให้งบประมาณมากขึ้น เพราะจะให้ออกนอกระบบโดยไม่มีสิ่งจูงใจนั้นเป็นไปได้ไม่ได้ การตอบแทนต่างๆ จะไม่น้อยกว่าที่อยู่ในระบบราชการ ผมสนับสนุนเต็มที่ในเรื่องการเสนอให้มีการมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เพราะต้อง

ทำให้เหมือนกับตอนที่เป็นข้าราชการ”

“ปัญหาที่อธิการบดีหลายท่านกังวลกันคือการลดกำลังคนภาครัฐ ซึ่งรัฐบาลมีความพยายามมานานประมาณ 20 ปีแล้ว โดยต้องการให้มีอัตราการเพิ่มกำลังคนที่ร้อยละ 2 ต่อปี แต่ที่ผ่านมาทำไม่เคยสำเร็จ กำลังคนยังเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมากกว่าร้อยละ 5 ต่อปี ตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นมา แต่ด้วยความจำกัดและความร่วมมือของหน่วยงานส่วนใหญ่ ทำให้การลดอัตรากำลังคนเริ่มประสบผลสำเร็จ โดยมีโครงการเปลี่ยนเส้นทางชีวิตเกษียณก่อนกำหนด เพื่อลดกำลังคน 30,000 คนในปีนี้ ซึ่งทำได้สำเร็จแล้ว 24,000 คน อย่างไรก็ตาม ผมได้รับหนังสือร้องเรียนหลายฉบับระบุว่า ให้ความร่วมมือแล้วแต่ยังไม่ได้เงินเดือน รู้สึกวิตกกังวล ผมจึงได้กำชับกับเลขาธิการ

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ให้ติดตาม และได้รับการยืนยันว่าเหลืออีกไม่กี่ราย และจะเร่งดำเนินการให้รวดเร็วที่สุด”

“การลดกำลังคน หากไม่ทำอย่างจริงจังก็จะเป็นปัญหาที่ทำร้ายเราในอนาคต โดยคนจบปริญญาตรี 1 คน อยู่จนถึงเกษียณอายุราชการจะใช้งบประมาณไม่ต่ำกว่า 20 ล้านบาท อันนี้ยังไม่รวมถึงสวัสดิการต่างๆ ซึ่งวิกฤตที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่ง เพราะเรามีปัญหาเรื่องคุณภาพของคน ดังนั้นสิ่งที่สำคัญคือต้องพัฒนาคุณภาพของคนซึ่งเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยโดยตรง เพราะปัจจุบันนี้ค่านิยมของผู้ที่จบการศึกษาเปลี่ยนไป จะเห็นว่าความรับผิดชอบและความหนักเอาเบาสู้มีน้อยกว่าผู้ที่จบการศึกษาในอดีต ซึ่งเกิดขึ้นในหลายๆ ประเทศ ไม่ใช่เฉพาะในประเทศไทย รวมถึงการที่มหาวิทยาลัยต้องทำหน้าที่สร้างคนที่มีจริยธรรม ภูมิปัญญาที่ดีต้องทำให้ประเทศชาติรอดพ้นจากวิกฤต”

“ที่สำคัญมหาวิทยาลัยที่อยู่ในท้องที่ต่างๆ ควรจะมีหน้าที่สอนให้คนเรียนรู้และรู้จักท้องถิ่นนั้นให้มากที่สุด โดยมหาวิทยาลัยจะต้องดูแลปัญหาในท้องถิ่น ไม่ควรจะให้คนอื่นรู้ปัญหาท้องถิ่นดีกว่ามหาวิทยาลัยที่อยู่ในภูมิภาคนั้น เช่น เรื่องปลากะตัก ก็ไม่ควรให้ใครรู้ดีกว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นก็ต้องมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาในภาคอีสาน และต้องไม่ควรให้ใครรู้ดีเรื่องชาวเขาไปมากกว่ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นี่คือการกิจของมหาวิทยาลัยในปัจจุบันและอนาคต”